

Reuters | NATO se lupta în culise sa-si gaseasca un nou lider

Cursa pentru conducerea NATO se intensifica, însa ea se desfasoara în mare parte în culise, înca fara niciun semn privind un posibil câstigator, comenteaza vineri Reuters.

Jens Stoltenberg, secretarul general norvegian al Aliantei Nord-Atlantice, ar urma sa renunte la post la finalul lui septembrie, dupa noua ani petrecuti în aceasta pozitie.

Multi membri ai Aliantei ar vrea ca successorul sau sa fie stabilit înainte sau la Summitul NATO din Lituania de la mijlocul lunii iulie.

Însa asta nu înseamna prea mult timp la dispozitie pentru cele 31 de tari membre sa ajunga la consensul necesar pentru a alege un nou lider. Ele i-ar putea cere lui Stoltenberg sa își extinda mandatul pentru a patra oara.

Indiferent cine va prelua conducerea, o va face într-un moment critic, pentru ca se confrunta cu dubla provocare de a tine aliatii uniti în sprijinul pentru Ucraina si de a evita orice escaladare ce ar atrage NATO într-un razboi direct cu Rusia.

Secretarul britanic al Apararii, Ben Wallace, a declarat saptamâna trecuta ca i-ar placea sa ocupe acest post. Însa, în contextul în care unele guverne vor în premiera o femeie în pozitia de secretar general al NATO, sefa guvernului danez, Mette Frederiksen, este de asemenea un concurent important.

Desi rolul secretarului general este unul public, cursa este extrem de opaca si se deruleaza în special prin consultari între lideri si diplomati, comenteaza Reuters. Aceste consultari vor continua pâna când totii membrii NATO vor conveni ca au ajuns la un consens.

Jamie Shea, fost oficial de rang înalt al NATO, care a lucrat în Alianta timp de 38 de ani, a spus ca liderii vor cauta un politician extrem de pregatit, bun comunicator si diplomat.

"A mentine familia unita, a tine pe toata lumea împreuna constant, a fi în contact cu toti aliatii pentru a te asigura ca raspunzi îngrijorarilor lor reprezinta o parte importanta a postului", a declarat Jamie Shea, care acum face parte din think tank-ul Chatham House.

Multi diplomati considera ca Wallace are putine sanse la acest post, desi este respectat în rândul membrilor Aliantei. Dorinta unor membri de a alege o femeie este în dezavantajul sau.

Multi ar prefera de asemenea un fost premier sau presedinte, pentru a se asigura ca liderul NATO are influenta politica la nivel înalt. În vârsta de 64 de ani, Stoltenberg a fost premier al Norvegiei.

Unele state, în special Franta, vor pe cineva dintr-o tara din UE, sperând la o colaborare mai strânsa între NATO si blocul comunitar.

Mette Frederiksen îndeplineste toate aceste criterii. Desi spune ca nu este candidata, nu a afirmat niciodata ca nu ar fi interesata de post. Diplomati din NATO declara ca, în spatele scenei, ea este o optiune puternic luata în considerare.

Numele ei a aparut prima data în discutie public într-un articol de luna trecuta al ziarului norvegian VG, iar ea s-a aflat din nou în atentia media în aceasta saptamâna dupa ce Casa Alba a anuntat ca îl va vizita pe presedintele american Joe Biden la începutul lunii iunie.

"Nu aplic pentru niciun post", le-a spus ea jurnalistilor miercuri la Copenhaga, aplanând speculațiile ca vizita ar echivala cu un interviu de angajare pentru șefia NATO.

Deși acest post ajunge în mod tradițional la un european, orice candidat serios are nevoie de aprobarea Washingtonului, puterea dominantă din NATO.

O sursă familiară cu poziția SUA a spus că administrația Biden nu are încă un candidat favorit și că are loc o "dezbateră intensă" între principalii consilieri.

Un purtător de cuvânt al Departamentului de Stat a spus că "este prea devreme în acest proces pentru a specula în legătura cu cine va primi sprijinul SUA".

Dacă ar ajunge în acest post, Mette Frederiksen ar fi al treilea șef al NATO la rând dintr-o țară nordică. Asta în timp ce unii aliații susțin că postul ar trebui să fie ocupat în premieră de cineva din Europa de Est, mai ales în contextul în care războiul declanșat de Rusia în Ucraina a crescut importanța regiunii pentru NATO.

Printre alte nume vehiculate în discuțiile dintre diplomați și în relatări media se numără șefa guvernului din Estonia, Kaja Kallas, președinta Comisiei Europene, germana Ursula von der Leyen, și șefa adjunctă a guvernului canadian, Chrystia Freeland.

Însă, în opinia unor diplomați, Kallas are o poziție prea dură în privința Rusiei din perspectiva unor state membre ale NATO, Berlinul vrea ca Von der Leyen să rămână la Comisie, iar Freeland are dezavantajul că provine dintr-o țară non-europeană considerată codășă în privința cheltuielilor militare.

Alte nume vehiculate sunt veteranul premier olandez Mark Rutte și prim-ministrul spaniol Pedro Sanchez.

Însă Rutte a insistat că nu își dorește postul, iar Sanchez se confruntă cu alegeri generale în a doua jumătate a anului.

Unii diplomați suspectează de asemenea că mulți dintre candidații luați în discuție ar putea fi inacceptabili pentru președintele turc Recep Tayyip Erdogan, care are mari șanse să fie reales la scrutinul de duminică și nu ar avea nicio problemă în a bloca un consens în cadrul NATO.

Turcia, alături de Ungaria, blochează aderarea Suediei la NATO.

Numărul aparent mic de candidați cu sprijin larg ridică posibilitatea ca mandatul lui Stoltenberg să fie din nou prelungit, poate până la un nou summit NATO, în 2024.

Stoltenberg a spus că nu vrea să mai stea, dar nu a precizat cum va răspunde dacă i se va cere să mai rămână.